

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 452
van **BART CARON**
datum: 21 september 2017

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN
ONROEREND ERFGOED

Archeologische opgravingen - Evolutie

Inzake de archeologische opgravingen van de voorbije vijf jaar, wens ik de volgende vragen te stellen aan de minister.

1. Hoeveel archeologische sites zijn er de voorbije vijf jaar opgegraven naar aanleiding van een stedenbouwkundige of verkavelingsvergunningsaanvraag waarvan de totaliteit van de vergunde percelen kleiner was dan 3000m² en hoe belangrijk waren deze sites?
2. Hoeveel archeologische sites zijn er de voorbije vijf jaar opgegraven naar aanleiding van een stedenbouwkundige of verkavelingsvergunningsaanvraag waarvan de totaliteit van de vergunde percelen kleiner was dan 5000m² en hoe belangrijk waren deze sites (inclusief de sites kleiner dan 3000m²)?

Gelieve een onderscheid te maken tussen de opgravingen op basis van het oude decreet en het nieuwe decreet.

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 452 van 21 september 2017

van **BART CARON**

Voor de opgravingen uitgevoerd in toepassing van het Archeologiedecreet zijn de cijfers gebaseerd op de gegevens over de opgravingsvergunningen.

Daarbij komen twee kanttekeningen:

- vooreerst omvatten de opgravingsvergunningen zowel de opgravingen uitgevoerd in het kader van stedenbouwkundige en verkavelingsvergunningen als de opgravingen die plaatsvinden in beschermd erfgoed (in het Onroerenderfgoeddecreet zitten deze opgravingen veelal vervat in de aanvragen wetenschappelijke toelating). De opgravingsvergunningen zijn gescreend en alle vergunningsaanvragen kaderend binnen de machtigingen bij beschermd erfgoed zijn uit de lijst gefilterd zodat de cijfers een nauwkeuriger beeld geven van het aantal vergunningen kaderend in stedenbouwkundige en verkavelingsvergunningen. Wel bevatten de cijfers ook nog een aantal vergunningsaanvragen voor het opgraven van zones kleiner dan 3000m²/5000m² die in oorsprong deel uitmaken van een groter project waarbij de vergunningsaanvragen opgesplitst zijn;
- ten tweede wordt bij de aanvragen voor een opgravingsvergunning enkel de werkelijk op te graven oppervlakte geregistreerd. De opgravingsvergunning wordt niet verleend op perceelsniveau maar voor een specifieke, op basis van de resultaten van het vooronderzoek en de impact van de toekomstige werken op het aanwezige archeologische erfgoed, afgebakende zone.

De cijfers omvatten dus alle opgravingen waar de totale **oppervlakte** van de vergunde **opgraving** kleiner was dan 3000m²/5000m². Dit alles houdt dus in dat de aldus bekomen aantallen hoger zijn dan wanneer enkel rekening gehouden zou worden met de totale oppervlakte van de percelen van de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning. In de cijfers zitten immers ook opgravingen vervat waarbij de totale oppervlakte van de vergunde percelen groter dan 3000m² en groter dan 5000m² is.

Voor de opgravingen naar aanleiding van een stedenbouwkundige of verkavelingsvergunning in toepassing van het Onroerenderfgoeddecreet is de analyse gebeurd op basis van de "meldingen aanvang opgraving" in het archeologieportaal. In het archeologieportaal worden, door de erkende archeoloog, de **oppervlaktes** opgegeven van het **projectgebied** waarop de archeologienota betrekking heeft. Afhankelijk van de manier waarop de erkende archeoloog deze projectgebieden intekent, hetzij ofwel enkel de zone waarop de aanvraag betrekking heeft ofwel alle percelen die deel uitmaken van het projectgebied, betreft het dus de op te graven zone of de totaliteit van de vergunde percelen. De meldingen van aanvang opgraving geven een overzicht van de opgravingen die in 2017 al werden uitgevoerd of op korte termijn uitgevoerd zullen worden.

In beide gevallen betreft het dus **maximale aantallen** en is een verder doorgedreven analyse van de individuele dossiers nodig om enkel die opgravingen uit te filteren waarbij de totale oppervlakte van de vergunde percelen kleiner is dan respectievelijk 3000m² en 5000m².

1. Aantal opgravingsvergunningen waarbij de oppervlakte kleiner was dan 3000 m² per jaar:

2012: 25 opgravingsvergunningen verleend waarbij de *op te graven zone* kleiner was dan 3000 m² (Archeologiedecreet)

2013: 47 opgravingsvergunningen verleend waarbij de *op te graven zone* kleiner was dan 3000 m² (Archeologiedecreet)

2014: 40 opgravingsvergunningen verleend waarbij de *op te graven zone* kleiner was dan 3000m² (Archeologiedecreet)

2015: 30 opgravingsvergunningen verleend waarbij de *op te graven zone* kleiner was dan 3000 m² (Archeologiedecreet)

2016: 47 opgravingsvergunningen verleend waarbij de *op te graven zone* kleiner was dan 3000m² (Archeologiedecreet)

2017 (aantallen tot 27/9/2017):

- 13 opgravingsvergunningen verleend waarbij de *op te graven zone* kleiner was dan 3000m² (Archeologiedecreet);
- 4 meldingen van aanvang opgraving waarvan het *projectgebied* kleiner was dan 3000m² (Onroerenderfgoeddecreet).

2. Aantal opgravingsvergunningen waarbij de oppervlakte kleiner was dan 5000 m² per jaar:

2012: 36 opgravingsvergunningen verleend waarbij de *op te graven zone* kleiner was dan 5000 m² (Archeologiedecreet)

2013: 61 opgravingsvergunningen verleend waarbij de *op te graven zone* kleiner was dan 5000 m² (Archeologiedecreet)

2014: 61 opgravingsvergunningen verleend waarbij de *op te graven zone* kleiner was dan 5000 m² (Archeologiedecreet)

2015: 38 opgravingsvergunningen verleend waarbij de *op te graven zone* kleiner was dan 5000 m² (Archeologiedecreet)

2016: 58 opgravingsvergunningen verleend waarbij de *op te graven zone* kleiner was dan 5000 m² (Archeologiedecreet).

33 van de 58 verleende opgravingsvergunningen bevonden zich binnen een vastgestelde archeologische zone.

2017 (aantallen tot 27/9/2017):

- 18 opgravingsvergunningen verleend waarbij de *op te graven zone* kleiner was dan 5000m² (Archeologiedecreet);
- 8 meldingen van aanvang opgraving waarvan het *projectgebied* kleiner was dan 5000m² (Onroerenderfgoeddecreet). 5 daarvan bevonden zich binnen een vastgestelde archeologische zone.

Op de vraag "**hoe belangrijk waren deze sites?**" kan op dit moment enkel een algemeen antwoord geformuleerd worden.

In die gevallen waar het bodemarchief dreigt te verdwijnen, is grondig documenteren en onderzoeken de enige manier waarop een behoud ex situ mogelijk is. In de hierboven genoemde gevallen werd na een archeologisch vooronderzoek met of zonder ingreep in

de bodem, een archeologische opgraving aanbevolen. In het verleden werd deze afweging gemaakt door het agentschap terwijl in het Onroerenderfgoeddecreet deze afweging gemaakt wordt door de erkend archeoloog. In beide gevallen wordt eerst afgewogen of de archeologische site niet in situ kan behouden blijven. Is dit niet het geval dan wordt eerst nagegaan in hoeverre de verdere opgraving meer informatie kan verschaffen dan wat men weet uit het vooronderzoek van de desbetreffende site enerzijds en van gelijkaardige, eerder opgegraven sites, anderzijds. **Pas wanneer het opgraven van de site een betekenisvolle bijdrage kan leveren aan de kennis van het verleden wordt besloten om over te gaan tot een archeologische opgraving.** In alle andere gevallen wordt de site "vrijgegeven" (in het Archeologiedecreet) of worden er "geen verdere maatregelen" voorgesteld (in het Onroerenderfgoeddecreet).

Dit maakt dat alle in de telling opgenomen archeologische sites van belang zijn om verder te onderzoeken. Elk van de hoger aangehaalde opgravingen draagt m.a.w. kenniswinst in zich. Dat kan op verscheidene vlakken vanuit volgende vraagstellingen:

- draagt de site bij tot de kenniswinst over een bepaalde periode of regio?
- is de site "uniek" op lokaal, regionaal of Vlaams niveau?
- vormt die site het startpunt van nieuwe inzichten?
- kunnen recurrenties vastgesteld worden en zo patronen herkend?
- vormt de site de aanvulling op een al eerder deels opgegraven context en leidt ze zo tot een beter begrip van het groter geheel?
- wat is de graad van bewaring van de site?

Al deze vragen maken deel uit van het onderzoek naar het belang van deze sites.